

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petitvrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Naša vojna mornarica in — trozveza.

V zadnji čas so se na političnem obzorju pojavili neki znaki, ki vzbujajo sum, kakor da trozveza med našo državo, Nemčijo in Italijo stoji že na zelo slabih nogah.

Z ozirom na to je zanimivo, da spregovorimo o naši vojni mornarici, katerega vprašanja se je dotaknil hrvaški poslanec Biankini v dunajski poslanski zbornici o priliki razprave nove osnove o novačenju in katero vprašanje je v tesni dotiki s politiko trozveze.

Poslanec Biankini je v svojem znamenitem govoru dejal, da avstrijska mornarica najmanj ne odgovarja potrebam obrambe, najmanj pa za državo, v kateri se nahaja vsa iztočna stran Jadranskega morja in ki začenja sanjati o — kolonijalni politiki. V dobi, ko vse civilizovane države obračajo svojo posebno pozornost na ojačenje vojne mornarice, katera utegne priti v bodočem evropskem konfliktu v prvi vrsti v poštev, je Avstrija jedina, ki zanemarljivo točko svoje vojne sile.

Ali Avstrija v tem stanju, v katerem se nahaja, niti ne more posvetiti mornarici one pozornosti, katere je potreba, ker jo v tem ovira in zadržuje trojna zveza, katera od nje zahteva močno vojsko na suhem in je prisiljena istej žrtvovati krepko mornarice.

Poleg tega pa Avstrija enako ničesar ne stori za spojenje Dalmacije z ostalimi kulturnimi deželami monarhije potom železnice, — tako, da bi Dalmacija v slučaju vojne bila prepuščena na milost in nemilost sovražniku, ker bi jej po morju ne mogla priteči na pomoč slaba vojna mornarica, po kopnem pa bi istotako ne moglo vojaštvo biti o pravem času na mestu, da zabrani izkrcanje sovražnih čet.

Avstrijska diplomacija, ako nima oči zaprtih, bi morala vedeti, na kateri strani preti državi večja nevarnost in kje se nahajajo njeni pravi interesi.

Naša država niti ne potrebuje krepke vojske na suhem, kajti nevarnost

od strani Nemčije najbrže ni niti tako velika, kakor bi se na prvi hip mislilo, ker ni izključeno, da bi Rusija in Francija ne dovolile, da se Nemčija posebno povzpne na razvalinah Avstrije, a drugod ne potrebujemo vojne sile na suhem v toliki meri.

Vse kaj družega pa je z mornarico, ker na isto treba da obrača država svojo pažnjo glede bodočnosti. Avstrija po svojem položaju je prisiljena, da posveti svojo pažnjo razvoju stvari na Balkanu. A to delo bi bilo brezuspešno brez krepke vojne mornarice in brez železniških zvez preko vseh hrvaških zemlja. Kdor zasleduje dogodke v Albaniji in v Macedoniji in ni slep na oba očesa, mora uvideti, da brez vojne mornarice niti ni misliti za Avstrijo na stremljenje proti Solunu. Kajti tu se že križajo interesi monarhije z interesi Italije.

Možnost namreč, da se zgradi železnica Sarajevo-Mitrovica-Solun, bila bi usodepolna za interese Italije v onem ozemlju, to namreč v pogledu morske ceste v Indijo. Italija pa ima še drugih interesov na Balkanu. Njej se namreč cedijo sline po Albaniji, ne govoreč o Dalmaciji, Istri in Trstu, kajti znano je, da bi Italija hotela spremeniti Jadransko morje v — italijansko jezero. V ta namen vzdržuje ona trikrat močnejšo vojno mornarico nego je avstrijska. Da pa to niso idealne sanje irredentistov, nego program italijanske vlade, o tem se zamoje prepričati vsakdo, ki pazno zasleduje italijansko politiko. Tako je n. pr. javna tajnost, da nemire v Novo-Pazar-skem sandžaku podpirajo italijanski agentje in to radi gradnje železnice do Mitrovice. Ti agentje hujskajo mohamedansko ljudstvo na odpor proti gradnji te železnice, ki je nakanam Italije trn v peti in navajajo ljudstvo do tega, da zagrozi turški vladi z ustajo, ako ne prepreči gradnje te železnice. Tudi je znano, da italijanski agentje prepotujejo vso Albanijo in skušajo zbujati v ljudstvu simpatij za Italijo. Ali pa vidi vse to dunajska diplomacija? Ali hoče spoznati

plom“ ter si napajal zajedno oči in dušo na rajski prirodni okrog, vzkliknil sem samcat zase: »Vsi smrtni grehi, zaradi katerih morajo pogubljeni Dantejevega »Pekla« prenašati grozne muke pogubljenja, ko jih raznoteri hudiči »žive pekó« v goreči peklenski smoli, jih natakajo na razbeljene ražnje in drugače mučijo na vse neskončne načine, vsi ti smrtni grehi so tudi grehi slovenskega ljudstva na Tolminskem, katero brez dvoma zaden«, sodeč po tej-le povesti, večno pogubljenje.“

Poboji, detomori, ki so v tem ljudstvu — vse po omenjeni povesti namreč — »na dnevnem redu«, pijančevanje, srd, zavist, surovost, — z jedno besedo lastnosti, radi katerih zasluži to ljudstvo, da se mu izreče največje zaničevanje ter se je celó izobči iz človeške družbe, vse to je naslikano črno na bellem v oni povesti čene nemške izdaje »Bibliothek der Unterhaltung und des Wissens“.

Ali da se prepričam, je-li resnica, kar pišejo ljudje »slaveči« našega naroda lepe lastnosti in širijo po svetu, napotim se nizdoli do prve kmetske hiše.

od kod preti nevarnost monarhiji zaradi zanemarjenja naše vojne mornarice? Ako ta diplomacija ni slepa, morala bi spozuati, da je skrajni čas, da obrne vso svojo pozornost na ojačenje naše vojne mornarice, kajti baš sedaj, ko Italija resno misli na to, da se približa Franciji ter da z njeno pomočjo nekega dne omogoči izkrcanje svojega vojaštva v Albaniji in kajpak da tudi v Dalmaciji ter se tako najbrže hoče tudi maščevati za svoj poraz pri Visu leta 1866., bila bi taka pozornost na svojem mestu.

Na vse to bi morala misliti avstrijska diplomacija bolje nego pa na izključno ojačenje svojih čet na kopnem.

Hrvaški poslanec Biankini, ki je pravcati večak v pomorskih vprašanjih, kar je zlasti dokazal s tem svojim govorom v delegacijah, je avstrijsko diplomacijo opozoril na to nevarnost, ob enem pa tudi izrekel, da je trojna zveza jedina zapreka, da se naša vojna mornarica ne more zadosti pripraviti za možne slučaje v že morda bližnji bodočnosti, ker nalaga naši državi prevelika bremena vojska na suhem.

Poslanec Biankini je s svojim govorom seveda dregnil v sršenje gnezdo pri »Neue Freie Presse«, kajti prusko-židovski list se je znosil nad njim prav po svoje. To pa pač radi tega, ker je Biankini Slovan in ker je v svojem govoru poleg državnih koristi ob enem zagovarjal tudi slovanske koristi na jugu monarhije.

Kajti Biankini je dal naravnost razumeti dunajski diplomaciji, da ako hoče ista pošteno in vestno zastopati državne koristi na avstrijskem jugu, mora na vsak način gledati na to, da se združi Dalmacija s Hrvatsko in Primorjem ter se ustvari močno hrvaško vojno mornarico, katera jedina bi bila zmožna po jedni strani odbijati sovražne napade Italije, po drugi strani pa uspešno varovati trgovinske in kolonijalne interese monarhije.

S temi besedami, katere smo deloma posneli iz »Hrvatske«, je torej povedano, kolike važnosti za našo monarhijo mora biti pomnoženje naše vojne

mornarice. Stvar je pa baš za nas na tej skrajni meji države živeče Slovane velike važnosti, ker nam je le predobro znano, kam meri politika naše sosede Italije, namreč za tem, da si osvoji naše Primorje s pomočjo pomorske vojne, v katerem slučaju je seveda v največji nevarnosti naš narodni obstanek.

Kako v živo je zadel poslanec Biankini s svojim govorom, priča pač najbolj napad nanj v židovskem listu »Neue Freie Presse«, ki je znan kakor najhujši sovražnik Slovanov.

Dopisi.

Iz zahodnih Brd. V »Soči« št. 24. pod naslovom »od Beneške meje«, g. dopisnik svojo pomoto v »Soči« št. 10. popravlja, potem pa še nekoliko dostavlja.

Piše, da je dne 3. jan. preč. gosp. župnik v Kožbani napil Kožbanske fante, da so »prav neusmiljeno tolkli po zvonovih« itd. itd. v čast preč. g. dr. Gregorčič-u.

V 6. št. »Gorice« ponuja g. župnik v Kožbani 100 K onemu, ki mu dokaže, da je dne 3. jan. napil omenjene fante. Dokler tega g. dopisnik ne dokaže, kar piše o njem v javni časopis, imenuje ga obrekovalca in nesramnega lažnjivca.

Ker si pa g. dopisnik onih 100 K pri g. župniku ne upa uzdigniti ter vidi, da ime, ki mu ga je g. župnik dal, ni kaj častljivo, radi tega hoče popraviti svoj dopis, ki mu najbrže ni prinesel tega kar je pričakoval, marveč »klofuto« ...

Zdaj pa v 24. št. »Soče« piše: — »Fante Kožbanske pa je »menda« županov sin napajal«. No, že po besedi se dopisniku pozna, da laže, ker beseda »menda« ni nič kaj zanesljiva priča, — no vzel je zdaj dopisnik Matijčevu pot, ki je rekel očetu: Jaz sem videl »pesa« že gotovo večjega, kakor je največji konj; in naposled je prišel do tega, da njegov »pes« ni bil večji od navadnega psa, kajti bal se je po

zvezek biblijoteke »der Unterhaltung und des Wissens“.

»Kako naj to vem, ko ne znam čitati nemški?«

»Nu, tu notri stoji o vas prebivalcih tega kraja to in to...« in povedal sem strmeči kmatici celo povest od konca do kraja, njej nasproti pa sem zlasti povdarjal ono točko z mlekom v omivalniku, polnim muh, pa dogodek z biki ter mestnimi gospodi borečimi se s palicami.

»Za božjo voljo!« vzklikne kmatica, »kaj take reči pišejo o nas mestni ljudje? Ti božji čas ti!«

»No, treba je razločevati med mestjani«, pristavim; »ljudje, ki take govore širijo o vas, gotovo niso našega rodu ljudje, marveč kaj drugega, ker to že pomeni, da imajo pri tem še kake druge namene. Ali pa veste, da je v tisto hišo, iz katere je prišla ta-le povest, romalo že na stotine srebrnjakov iz pod streh prebivalcev tega okraja?« Kako pak, iz pravi tolminskega ljudstva je koval »gospod« bogate rumenjake, »gospa« pa je sramotila s svojim peresom to isto

*) Pisateljica Paul Marija Lacroma, Nemka, je soproga znanega goriškega odvetnika. »Lacroma« je le njeno — pisateljsko ime.

LISTEK

»Lacroma«.

(Iz moje popotne torbice).

Kaj ne, gospod urednik, kdo od nas Slovencev bi si mogel misliti, da je najslavnejši italijanski pesnik, Dante Alighieri, pevec Divine Comedije zajel idejo k prvemu delu svojega glasovitega poema baš v romantičnem naročju slovenske domovine, notri v divjem tolminskem pogorju? In ne le to, marveč tudi vsebini celega prvega oddelka tega pesniškega dela »L' Inferno« (Pekel) je utegnil služiti za nekako podlago tisti trenotek, ko se je Dante, menda skrivajoč se pred svojimi političnimi sovražniki, mudil v tolminskem okraju.

Tako vsaj sem si mislil, ko sem nedavno temu posetil ono znamenito skalno duplo nad propadi Zadrašice v tolminskem pogorju, kateremu so dali ime »Dantejevo duplo«. Povod temu pa mi je dala neka mala povest, objavljena v znani 75-vinarski nemški izdaji »Bibliothek der Unterhaltung und des Wissens«, ki je zajeta iz življenja tolminskih Slovencev.

Ko sem, čitavši z nova to povest sedel pred omenjenim »Dantejevim du-

krmilu. Nikakor ne! On je tudi s krepko in spretno roko vodil izročeno mu krmilo. Predsedoval je, malo da ne, vsem sejami, in zborom in skrbel je ves čas zato, da je društvo zadostovalo svoje blagovorni nalogi. Kakor je bil velik dobrotnik vsem siromakom, tako je tudi vestno za to skrbel, da se z izdatnimi sredstvi in v prvi vrsti z razumnim kmetijstvom zapadne vir siromaštvu. Bil je v tem oziru zares uzoren velik pastir, izgled pravega duhovnika.

Tudi moj slavni rojak monsig. Valentin Stanič se je odlikoval po svojem delovanju kot član in odbornik našega kmetijskega društva. In tako vidimo, da je na Kranjskem duhovščina prav častno zastopana v tamošnji c. kr. kmetijski družbi, in meni bi bilo jako ljubo, in stvari gotovo v korist, ako bi se tudi pri nas uresničil rek: Exempla trahunt.

Mi se tolikokrat in tako radi ponasamo s svojo dvetretjinsko večino v deželi — a kjer bi v svojo korist in svojo čast morali pokazati to večino — tam nas ni. Priznavam sicer, da smo ubožni in da nam je plačevati vse polno davkov, tudi takih, katerih ne pobira davkarija, ker si jih sami nalagamo, da ohranimo svojo narodno eksistenco; a pri vsem tem morali bi vsaj toliko storiti in zagotoviti, da bodo imeli vsi naši okraji vsaki vsaj po ednega svojega zastopnika v osrednjem odboru, in to lahko dosežemo, če ravnamo po izgledu cerkljanskega okraja: Naj pristopijo vse naše davčne občine in vse kmetijske zadruge in društva — pa bode! V Gorici in goriški okolici pa naj se prav posebno skrbi za pomnožitev članov, da dobimo tudi v tem največjem oddelku primerno število zastopnikov. Zganimo se! tu gre za našo korist in našo čast!

V Gorici, 15. marca 1901.

E. Klavžar

odbornik c. kr. kmet. društva.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Šolskega doma“.

Loterijske številke.

16. marca.

Grac 39 67 37 65 66
Dunaj 82 7 26 37 45

Dunajska borza.

16. marca 1901.

Skupni državni dolg v notah	98:30
Skupni državni dolg v srebru	98:20
Avstrijska zlata renta	117:70
Avstrijska kronska renta 4%	97:90
Ogerska zlata renta 4%	117:85
Ogerska kronska renta 4%	92:85
Avstro-ogerske bančne delnice	16:74
Kreditne delnice	714—
London vista	240:30
Nem. drž. bankovci za 100 mark	117:47 1/2
20 mark	23:50
20 frankov	19:08
Italijanske lire	90:40
C. kr. cekini	11:32

Istrski teran!!

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi ogromno

istrskega terana,

kateraga želi preje nego nastopi vročina prodati. — P. n. g. trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobé pri večjem naročilu jako izborno vino po zelo ugodni in nizki ceni.

„Istrska vinarska zadruga“

Pulj (Pola) — Istra.

Franc Melink,

zidarski mojster v Višnjeviku št. 67, prevzema vsa zidarska dela po najnižji ceni. — Naročena dela se lično izvršujejo.

Krompir za seme

fine vrste

odpošilja v vsakej množini

Alojzij Kanc,

trgovec v Ljubljani, Dunajska cesta.

Knjiga „Naši narodni grehi“ se dobiva v „Narodni tiskarni“ v Gorici in pri knjigotržcu g. Likarju. V nobeni slovenski hiši ne bi smela manjkati ta knjiga, iz katere se moramo učiti, kako živeti res slovenski in kako se ogibati narodnih grehov. Baš sedanje volitve po obmejnih slovenskih pokrajinah so zopet pokazale, kako potrebni smo še narodnega pouka. Zatorej Slovenci, ne izogibajte se tej prekoristni knjigi in naročite si jo! Cena knjigi je 50 vinarjev po pošti 5 vin. več.

Razpis dražbe.

Županstvo v Ajdovščini razpisuje zmanjševalno dražbo za zgradbo nove mrtvašnice in obzidja novorazširjenega pokopališča.

Dražba se bode vršila v nedeljo dne 31. marca t. l. ob 3. uri popoldne v občinski pisarni v Ajdovščini

Načrti in dražbeni pogoji so v občinski pisarni v Ajdovščini ob uradnih urah na ogled razgrnjeni.

Sprejema se tudi pismene ponudbe.

Županstvo v Ajdovščini,
dne 12. marca 1901.

Župan:
LOKAR.

„Narodna Tiskarna“ v Gorici
ulica Vetturini 9.

Ilijada.

Povest slov. mladini.

Prosto po Homerju
pripoveduje
ANDREJ KRAGELJ.

S tolmačem važnejših osebnih imen ter obsega 273 strani.

CENA:

1 K 40 vin., po pošti 20 vin. več.
Vezana v platno 2 kroni, oziroma 2 kroni 20 vin.

Doliva se v „Narodni Tiskarni“ v Gorici, pri knjigotržcu g. Likarju v Gorici na Travniku, pri Schwentnerju v Ljubljani in Florjanu v Kranju.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. šte. 23,

priporoča čistiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Joemann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Tiskovine za prošnje v dosego brezobrestnih posojil vinogradnikom

ima v zalogi

„Narodna tiskarna“.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
isterskih vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba pošena.

Pravim

naravskim dalmatinskim vinom oskrbljuje pojedine obitelji

Juraj Gamulin
Jelsa (otok Hvar)

Dalmacija.

Peter Drašček,

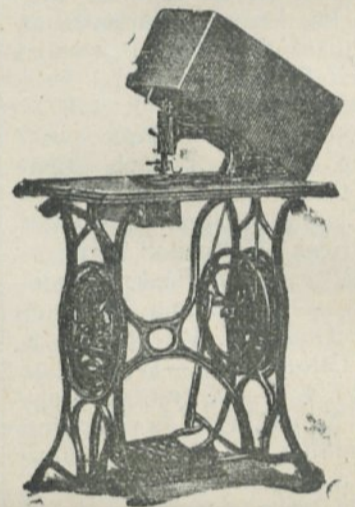
trgovec jedilnega blaga v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Priporoča se p. n. občinstvu v Gorici in z dežele. Prodaja kavino primeso, sladkor, milo, slanino, riž, maslo surovo in kubano, olje, moko iz Majdičevih mlinov in vse jestvine.

Zaloga žveplenk
sv. Cirila in Metoda.

Fani Drašček,

zaloga šivalnih strojev v Gorici,
Stolna ulica št. 2.

Prodaja stroje tudi na tedenske ali mesečne obroke. Stroji so iz prvih tovarn ter najboljše kakovosti. Priporoča se slav. občinstvu.

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini šte. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času

po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska

„GORICO“ in „Primorski List“

„GORICA“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone

„Primorski List“

izhaja vsak četrtek in stane celoletno 4 K polletno 2 K, za manj premožne celo leto 3 K.

„Narodna tiskarna“ ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju.

Pismena naročila tiskovin se izvršé z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.